

Bölüm 18

PEDİATRİ HEMŞİRELİĞİNDE KANITA DAYALI UYGULAMALAR

Aysel TOPAN¹

Tülay KUZLU AYYILDIZ²

Musa ÖZSAVRAN³

Aylin KURT⁴

GİRİŞ

Kanıtla dayalı uygulama kavramı Cochrane'in görüşüyle birlikte sağlık bakımında sistematik bir yaklaşım oluşturmak amacıyla tıp uygulamalarında kullanılmaya başlanmış daha sonra hemşirelik bilimini de etkileyerek araştırma sonuçlarının bakıma katılmasının gerekliliği ile Kanıt Temelli Hemşirelik kavramı ortaya çıkmıştır ⁽¹⁾. Hemşirelikte bakımın kanıtla dayalı olması ile hemşirelik biliminin gelişmesine dair yeni rehber ve programların ortaya çıkmasını, uygulanmasını ve kullanılmasını sağlamaktadır ⁽²⁾.

Hemşireliğe ait literatürdeki verilerin artması, bilgiye kolay ulaşma, lisans mezunu hemşirelerin sayısının artması, kanıt temelli bakımın kullanılarak oluşabilecek hataları en aza indirmesi, ortaya çıkabilecek fazla maliyeti azalttığıının fark edilmesi, daha çok kişiye kaliteli ve etkili bakım sunulması gibi etkenler kanıt temelli uygulamanın hemşirelikte kullanılmasını sağlamıştır ^(1,3).

Kanıt, araştırmalar ve incelemelerden, hastaların geri bildirimlerinden ve uzman kişilerden elde edilmektedir. Deneysel (randomize çalışmalar, meta analiz çalışmaları, analitik çalışmalar), Deneysel olmayan (gözlem, yarı deneysel çalışmalar), Uzman görüşleri ya da deneyim kanıt tiplerini oluşturmaktadır. En iyi kanıt; primer ya da sistematik araştırmalardır ^(1,3).

Kanıtla dayalı tıp, yapılan araştırma ve hasta değerlendirme ile bulguların klinik olarak verilen kararlarda kullanılan sistematize edilmiş bir süreci kapsar. Uygulamasında bilgilerin cevap alınabilir sorulara dönüştürülmesi, oluşturulan

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, ayskose@hotmail.com

² Doç. Dr., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi tkayyildiz@beun.edu.tr

³ Öğr. Gör., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Ahmet Erdoğan Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu, musaозsavran@beun.edu.tr

⁴ Arş. Gör., Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi aylinkurt67@gmail.com,

Eğitim: Santral ve periferik katater bakımına ilişkin kanıta dayalı uygulamalara dayalı klavuzlar eşliğinde bakım sağlandığında hemşirelerin bilgi düzeylerini arttığı ve dolayısıyla verilen bakımın kalitesinin de yükseldiği bildirilmektedir ⁽³⁴⁾. 2015 yılında yapılan bir çalışmada, santral ve periferik katater bakımına ilişkin hemşirelere eğitim sağlandıktan sonra hemşirelerin bilgi düzeyi incelendiğinde; pansuman değişme sıklığında %29 (%68'den %97'ye), temizleme solusyonu kullanmada %22 (%78'den %100'e), enfeksiyonu tanılamada %41 (%59'dan %100'e), enfeksiyon alanını takip etmede %56 (%44'den %100'e) oranında artış olduğu bildirilmektedir ⁽³²⁾.

KAYNAKLAR

1. Kocaman, G. (2003). Hemşirelikte kanıta dayalı uygulama. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 5, 61–69.
2. Temel, A., & Ardahan, M. (2011). Hemşirelik araştırmalarının kullanımı, engeller ve araştırma kullanımında değişim modelleri. *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 3, 63–70.
3. Newhouse, R., Dearholt, S., Poe, S., Pugh, L., & White, K. (2005). Evidence-based practice: a practical approach to mplementation. *Journal of Nursing Administration*, 35(1), 35–40.
4. White, S. (1997). Evidence-based practice and nursing: The new Panacea? *British Journal of Nursing*, 6, 175–177.
5. McCormack, B. (2006). Evidence-based practice and the potential for transformation. *Journal of Nursing Research*, 11(2), 89–94
6. T.C. Sağlık Bakanlığı. (2016). Hemşirelik Yönetmeliği.
7. Ayhan, Y. (2013). *Kanıta dayalı hemşireliğe yönelik tutum ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
8. Gerrish, K., Ashworth, P., Lacey, A., Bailey, J., Cooke, J., Kendall, S., & McNeilly, E. (2007). Factors influencing the development of evidence-based practice: a research tool. *JAN*, 57(3), 328–338.
9. Copur, E., Kuru, N., & Seyman, C. (2015). Hemşirelikte kanıta dayalı uygulamalara genel bakış. *Sağlık ve Hemşirelik Yönetimi Dergisi*, 1(2), 51–55.
10. Patricia, C. (2014). Evidence-based management of childhood fever: What pediatric nurses need to know. *Journal of Pediatric Nursing*, 29(4), 372–375.
11. Demir, F., & Sekreter, O. (2012). Knowledge, attitudes and misconceptions of primary care physicians regarding fever in children: A cross sectional study. *Ital J Pediatr*, 38(1), 1–7.
12. Green, R., Jeen, P., Kotze, S., Lewis, H., Webb, D., & Wells, M. (2013). Management of acute fever in children: guideline for community health care providers and pharmacists. *South African Medical Journal*, 103(12), 948–954.
13. Çaka, S., Çınar, N., & Altınkaynak, S. (2015). Ateşli çocuğa yaklaşım. *Journal of Human Rhythm*, 1(4), 133–138.
14. Powell, L., Cheshire, A., & Swaby, L. (2010). Children's experiences of their participation in a training and support programme involving massage. *Complementary Therapies in Clinical Practice*, 16(1), 47–51. <http://doi.org/10.1016/j.ctcp.2009.06.013>
15. Herrington, C. J., & Chiodo, L. M. (2014). Human touch effectively and safely reduces pain in the newborn intensive care unit. *Pain Management Nursing*, 15(1), 107–115. <http://doi.org/10.1016/j.pmn.2012.06.007>

16. Ochi, J. W. (2013). Acupuncture instead of codeine for tonsillectomy pain in children. *International Journal of Pediatric Otorhinolaryngology*, 77(12), 2058–2062. <http://doi.org/10.1016/j.ijporl.2013.10.008>
17. Pölkki, T., Pietilä, A. M., Vehviläinen-Julkunen, K., Laukkala, H., & Kiviluoma, K. (2008). Imagemy-Induced Relaxation in Children's Postoperative Pain Relief: A Randomized Pilot Study. *Journal of Pediatric Nursing*, 23(3), 217–224. <http://doi.org/10.1016/j.pedn.2006.11.001>
18. Miladinia, M., Baraz, S., & Zarea, K. (2016). Controlling Acute Post-operative Pain in Iranian Children with using of Music Therapy. *Int J Pediatr*, 4(29), 1725–1730. <http://doi.org/10.22038/ijp.2016.6742>
19. James, J., Ghai, S., Rao, K. L. N., & Sharma, N. (2012). Effectiveness of Animated Cartoons' as a distraction strategy on behavioural response to pain perception among children undergoing venipuncture. *Nursing and Midwifery Research Journal*, 8(No 3), 198–209.
20. Simona Caprilli, Laura Vagnoli, Carolina Bas ani, A. M. (2012). Pain and distress in children undergoinPain undergoing blood sampling: effectiveness of distraction with soap bubbles. A randomized controlled study. *IdB - Giornale Italiano Di Scienze Infermieristiche Pediatriche*, 4(1), 15–18.
21. Inal, S., & Kelleci, M. (2012). Distracting children during blood draw: Looking through distraction cards is effective in pain relief of children during blood draw. *International Journal of Nursing Practice*, 18(2), 210–219. <http://doi.org/10.1111/j.1440-172X.2012.02016.x>
22. Ullan, A. M., Belver, M. H., Fernandez, E., Lorente, F., Badia, M., & Fernandez, B. (2014). The effect of a program to promote play to reduce children's post-surgical pain: With plush toys, it hurts less. *Pain Manag Nurs*, 15(1), 273–282. <http://doi.org/10.1016/j.pmn.2012.10.004>
23. Ari, A., De Andrade, A. D., Sheard, M., Alhamad, B., & Fink, J. B. (2015). Performance Comparisons of Jet and Mesh Nebulizers Using Different Interfaces in Simulated Spontaneously Breathing Adults and Children. *Journal of Aerosol Medicine and Pulmonary Drug Delivery*, 28(4), 281–289. <http://doi.org/10.1089/jamp.2014.1149>
24. Rubin, B. K. (2010). Air and soul: The science and application of aerosol therapy. *Respiratory Care*, 55(7), 911–921.
25. Yanik, M., & Kuzlu Ayyildiz, T. (2019). Evaluation of the effectiveness of training with nebulizer type toy in three-six year old children receiving nebulizer therapy. *Turkiye Klinikleri Pediatri*, 28(1), 7–18. <http://doi.org/10.5336/pediatr.2018-63137>
26. Çetinkaya, B., & Ceylan, S. S. (2017). Evaluation of the Effectiveness of two Different Methods for the Prevention of Microbial Colonization in Nebulizers: Randomised Control Trial. *Journal of Dr Behcet Uz Children S Hospital*, 7(3), 221–226. <http://doi.org/10.5222/buchd.2017.221>
27. Kanık, E. T., Yılmaz, Ö., Türkeli, A., & Yüksel, H. (2015). Astımlı ve hışıltılı çocuklarda nebülizer kullanımı konusunda verilen standart eğitimin hastalık kontrolüne etkisi. *Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Dergisi*, 58(3), 96–101.
28. Timsit, J. F., Mimoz, O., Mourvillier, B., Souweine, B., Garrouste-Orgeas, M., Alfandari, S., ... Lucet, J. C. (2012). Randomized controlled trial of chlorhexidine dressing and highly adhesive dressing for preventing catheter-related infections in critically ill adults. *American Journal of Respiratory and Critical Care Medicine*, 186(12), 1272–1278. <http://doi.org/10.1164/rccm.201206-1038OC>
29. Yasuda, H., Sanui, M., Abe, T., Shime, N., Komuro, T., Hatakeyama, J., ... Lefor, A. K. (2017). Comparison of the efficacy of three topical antiseptic solutions for the prevention of catheter colonization: A multicenter randomized controlled study. *Critical Care*, 21(1), 1–10. <http://doi.org/10.1186/s13054-017-1890-z>
30. Kurt, B. (2018). Santral Venöz Kateter Enfeksiyonlarını Önlemeye Yönelik Hemşirelik Uygulamaları. *Adnan Menderes Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(3), 148–154.
31. Grady, N. P. O., Alexander, M., Burns, L. A., Dellinger, E. P., Garland, J., Heard, S. O., ... Randolph, A. G. (2011). Guidelines for the Prevention of Intravascular Catheter-related Infections. *Clinical Infectious Diseases*, 52(9), e162–e193. <http://doi.org/10.1093/cid/cir257>

32. Williams, D. W. (2015). Use of a policy-driven education program to reduce central line-associated bloodstream infection rates. *Journal of Infusion Nursing*, 38(1), 63–68. <http://doi.org/10.1097/NAN.0000000000000076>
33. Ullman, A. J., Cooke, M. L., Gillies, D., Marsh, N. M., Daud, A., Mcgrail, M. R., ... Rickard, C. M. (2013). Optimal timing for intravascular administration set replacement. *Cochrane Database of Systematic Reviews*, 2013(9). <http://doi.org/10.1002/14651858.CD003588.pub3>
34. Conley, S. B. (2016). Central line-associated bloodstream infection prevention: Standardizing practice focused on evidence-based guidelines. *Clinical Journal of Oncology Nursing*, 20(1), 23–26. <http://doi.org/10.1188/16.CJON.23-26>